

Aan: Het college van Gedeputeerde Staten van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX Arnhem
post@gelderland.nl

Stichting Natuur en Milieu Aalten
Bilderdijkstraat 37,
7121 VK Aalten.
Tel. 0543 - 477629
E-mail: [redacted]@zonnet.nl
IBAN : NL59 INGB 0008 1676 19
K.v.k. 09102624

Betreft: Zienswijze Onderzoeksagenda Milieu voor windbeleid en RES

Aalten, 19 maart 2023

Geachte college van GS,

Hierbij ontvangt u de zienswijzen van Stichting Natuur en Milieu Aalten t.a.v. de start Gelders milieuonderzoek wind, zon en warmte.

1. Bij de huidige geluidsnormen en afstandsnormen zijn windmolens slecht voor de volksgezondheid. Het programma Zembla van 8 december 2022 heeft duidelijk gemaakt hoe mensen lijden onder het geluid van windmolens.
Vooral ook omdat er in de periode van minister Cramer is gesjoemeld met de toegestane geluidsnormen. Om zoveel mogelijk molens te kunnen plaatsen werden de normen verruimd van 35 naar 47 decibel (elke 3 decibel meer is twee keer zoveel geluid).
Onderzoeker van den Berg van de RU-Groningen, de GGD en de WHO wijzen ook al langer op de volksgezondheidsgevaars van windmolens: <https://www.groeninzicht.nl/onderzoek/impact-van-windturbines-op-gezondheid-internationaal-steeds-meer-waarschuwingen/>
2. Duurzaamheid moet niet beperkt worden tot energiebeleid en milieu. Zorg voor het landschap - zoals het kleinschalige coulisselandschap van de Achterhoek - moet hier ook deel van uitmaken.
3. Hoge windturbines en grote zonnevelden betekenen voor het landschap in ons volle land de zoveelste aantasting. Na de (snel) wegen, uitdijende dorpen en steden, industrieterreinen en de intensieve landbouw.

4. Door hun hoogte en bewegende wieken (als het tenminste waait!) is hun effect op landschap bovendien nog extra groot. Volgens diverse studies zijn de moderne (hoge) windmolens bij goed weer tot op meer dan 20 km afstand te zien.
5. Om ze uit zicht te houden houdt men voor windmolens voor de kust - een afstandsnorm van 15 tot 20 kilometer aan. Opmerkelijk en veelzeggend!
Hiermee wordt immers 1) impliciet de horizonvervuiling van windmolens erkend en 2) een afstandsnorm gegeven om landschapsaantasting tegen te gaan!
6. Windmolens zijn een groot gevaar voor vogels en vleermuizen. Bijvoorbeeld de wespendif die ook voorkomt in de Achterhoek (kan met foto's aangetoond worden).
Het probleem met vleermuizen heeft de provincie Gelderland onlangs zelf erkend bij een windmolenplan in Hengelo-Gld.
7. Er is veel mythevorming over het rendement van en over de werkelijke, kwantitatieve bijdrage van windenergie aan het totale energieverbruik. Er is veel symbool politiek op dit gebied.
Elektriciteit - en dat kan een windmolen alleen maar leveren - is bijv. voorlopig nog maar een fractie van het totale energiegebruik.
Voor een eerlijk verhaal over windenergie kan verwezen worden naar het zeer informatieve en nuchtere boek van de Britse natuurkundige David MacKay: 'Sustainable energy; without the hot air' ; 370 pp; uitg. Cambridge Ltd (2009); ISBN 978-0-9544529-3-3 (paperback).
www.withouthotair.com.
Windenergie kan het door zijn sterke fluctuatie in de levering niet stellen zonder gasturbines als achtervang. Vaak waait het onvoldoende of te hard . Ook dat wordt niet verteld.
8. Ook wordt niet verteld dat de toename van de opwekking van elektriciteit en het verbruik ervan gepaard gaan met een sterke groei van het grondstoffen- en ruimtegebruik (ruimtebeslag). Dat is verre van duurzaam. Ook komt hierdoor de biodiversiteit nog extra in de verdrinking.
9. Duurzame energie wordt te vaak misbruikt als marketing tool om mensen het idee te geven dat men door kan gaan met een hoog energieverbruik.
10. In plaats van nog meer energie te produceren moet zwaar ingezet worden op bezuinigen en besparen. Daar is veel te halen (ook volgens David MacKay). Zo blijven we binnen de ecologische grenzen van de aarde. De vraag naar energie en grondstoffen moet sterk worden verminderd: 75-90 %. Zie www.factor10.de.
11. Het energiebeleid van de overheid is niet logisch en samenhangend. Dit blijkt uit het feit dat de fossiele industrie nog steeds veel subsidie krijgt. En dan zouden we windmolens en zonneparken in het open landschap moeten plaatsen?
12. De kloof platteland-randstad wordt vergroot door windmolens in de open gebieden van bijvoorbeeld Oost-Nederland te plaatsen terwijl het energieverbruik juist groot is in de Randstad.
13. Volgens onderzoeksbureau CE Delft is het plaatsen van extra windmolens en zonneparken op land niet nodig om in 2050 CO2-neutraal te zijn. Zie Volkskrant van 20 maart 2023. Dat geldt

ook voor de windmolens en zonneparken op land, die wel in de RES 1.0 staan, maar waarvoor de plannen nog niet definitief zijn.

14. Het elektriciteitsnet heeft onvoldoende capaciteit voor het transport van de op te wekken wind- en zonne-energie.
15. Voor de oplossing van het energievraagstuk worden vooral de burgers aangesproken. Tegen de grote CO2-uitstoters - de industrie - wordt nog weinig gedaan. Nog erger, hun fossiele energieverbruik wordt zelfs gesubsidieerd (zoals gezegd) ! De mensen in het land voelen verder maar al te goed aan dat het klimaatvraagstuk in feite alleen op wereldschaal kan worden opgelost en dan vooral door de grote CO2-producenten. Met wat we hier allemaal nog willen plaatsen - windturbines op land, zonnevelden - verpesten we vooral de laatste restjes landschap in dit kleine land.

Met vriendelijke groet,

Stichting Natuur en Milieu Aalten

[REDACTED], secretaris

